

Szóbeli választ igénylő kérdés O-000028/2023

a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője számára

az eljárási szabályzat 136. cikke

Andrey Kovatchev, Željana Zovko, Peter van Dalen

a PPE képviselőcsoport nevében

Tárgy: Humanitárius helyzet a laçini folyosón

A laçini folyosót – a Hegyi-Karabah és az Örmény Köztársaság közötti egyetlen szárazföldi összeköttetést – 2022. december 12. óta Azerbajdzsán gyakorlatilag lezárta. A folyosót először spontán ökológiai aktivisták egy csoportja blokkolta, akik a területen folytatott állítólagos bányászati tevékenységek ellen tiltakoztak. 2023. február 22-én a Nemzetközi Bíróság ideiglenes kötelező erejű határozatot adott ki, amelyben jelezte, hogy „Azerbajdzsánnak minden rendelkezésére álló intézkedést meg kell hoznia a személyek, járművek és áruk akadálytalan mozgásának biztosítása érdekében a laçini folyosó mentén mindkét irányban”. Az intézkedést a mai napig nem hajtották végre. Ezen túlmenően a folyosóhoz való hozzáférés hatékony ellenőrzését Azerbajdzsán tovább erősítette azzal, hogy április 23-án fegyveres erői ellenőrzőpontot állítottak fel. A 2020. november 9-i háromoldalú nyilatkozat 6. pontja kimondja, hogy a laçini folyosó továbbra is az Orosz Föderáció békefenntartó kontingensének ellenőrzése alatt áll, Azerbajdzsán pedig garantálja a polgárok, járművek és áruk biztonságos mozgását mindkét irányban. Tavaly november óta a személyek, járművek és áruk rendszeres mozgását súlyos zavarok nehezítik. A Hegyi-Karabahban élő 120 000 örmény élete veszélybe került. A friss élelmiszerekhez való hozzáférésük és a szabad mozgásuk akadályozva van, és a gáz- és áramellátásuk is megszakadt. Az örmény fél humanitárius katasztrófaként beszél erről. A hegyi-karabahi örmények szenvedése párhuzamosan zajlik a folyamatban lévő béketárgyalásokkal, amelyeket az EU – a Tanács elnöke személyében Charles Michel –, az USA és Oroszország egyidejűleg segíti. Ebben az összetett helyzetben, ahol az emberi szenvedést a legmagasabb politikai szintű tárgyalásokba vetett remény árnyalja, a következő kérdések várnak megválaszolásra:

- 1) Hogyan értékeli az alelnök/főképviselő a hegyi-karabahi örmények helyzetét és sorsát? Mit tett eddig ő maga és szolgálatai annak érdekében, hogy nyomást gyakoroljanak Azerbajdzsánra, hogy tartsa be a Nemzetközi Bíróság intézkedését, és állítsa vissza a személyek, járművek és áruk akadálytalan mozgását a laçini folyosón mindkét irányban?
- 2) Nem gondolja-e az alelnök/főképviselő, hogy a laçini folyosó szabaddá tételét az Örményország és Azerbajdzsán közötti, az EU támogatásával zajló további tárgyalások előfeltételének kellene tekinteni, és Azerbajdzsán jó szándékát tanúsító gesztusaként kellene kezelni?
- 3) Az EU, az USA és Oroszország által párhuzamosan támogatott, folyamatban lévő béketárgyalások fényében az alelnök/főképviselő szerint hogyan kellene hatékonyan biztosítani a hegyi-karabahi örmények biztonságát egy jövőbeli békemegállapodásban? Úgy véli-e, hogy ehhez nemzetközi katonai jelenlétre lenne szükség az ENSZ vagy regionális szervezetek égíse alatt?

Előterjesztve: 2.6.2023

Határidő: 3.9.2023